
Margetin István

AZ ISTENEKTŐL NEM LOPUNK

Soha nem ültünk még ennyire messze egymástól ezen a kanapén. Nem akar itt lenni, nem akar elindulni sem. Nem akarom, hogy itt legyen, nem akarom, hogy elinduljon. Mi a különbség kanapé és szófa között? Rákereshetnék. A telefonom a lábtartón fekszik, lefordítva, az övé mellett. Nem keresek rá, megsértődne. Felállna, és azt mondaná, hogy indul. Na jó, akkor elindulok. Fölvenné a cipőjét, és tényleg elindulna. Szeretem ezt a cipőjét. Nem akarom, hogy maradjon, de azt sem akarom, hogy miattam induljon el.

Csönd van, az ablak nyitva, néha elmegy egy autó. Ritkán. Szombati forgalom. Talán a szombat a legjobb nap erre, marad utána egy egész nap a hétvégéből, hogy beforduljon az ember. Törökülésben ülünk, egymással szemben. Nem nézünk egymásra. Nem nézünk egymás arcára. Én a térdét nézem, azt nem tudom, ő hova néz. Szürke farmer, kirajzolódik a térdkalácsa. Sóhajt. Vagy csak hangosabban veszi a levegőt. Egy levegőt. Nem álcázza ásításnak, nem is fojtja vissza. Néha én is hangosabban veszem a levegőt. Vagy sóhajtok. Ilyenkor szabad, a másiknak is jólesik. Azt jelenti, sajnálom. Sóhaj, sajnálom. Sóhaj, én is. Sajnálja, de mégis így döntött. Valahol elromlott. Sajnálom, de mégis hagytam, hogy így döntsön. Nem próbáljuk megjavítani. Repülőgép megy el a ház fölött. Hangos. Alacsonyan repül, vagy csak túl nagy a csönd.

– Nálad lehet hallani a repülőket? – kérdezi.

Fölugorhatnék, becsukhatnám az ablakot. Ellenőrizhetném, hogy be van-e zárva a bejárati ajtó, a táskáját visszavihetném a hálószobába. Itt soha nem lehet hallani a repülőket, mondhatnám, soha, érted? Most nem mersz sehova, túl veszélyes. Átölelhetném. Nem menne sehova.

Vagy ránézhetnék meglepetten. Fél évig itt éltél, és nem tűnt fel? Megsértődne. Nem úgy, mintha rákerestem volna a kanapéra meg a szófára. Bántja, ha nem figyelek rá, de ha azt mondanám, ő nem figyel énrám, sokkal nagyobb sértés lenne. Nem figyelsz rám, soha nem figyeltél rám. A lakásom én vagyok. Hazamenne az új albérletébe, és azon gondolkodna, tényleg nem figyelt-e rám eléggé.

Csöndben is maradhatnék. Nem válaszolnék. Nem is vár választ, hallotta a repülőt, tehát lehet hallani. Nem is akarta megkérdezni, csak úgy kicsúszott. Rosszul érezném magam, hogy nem válaszoltam. Bólinthatnék, hát igen. A szeme sarkából észrevenné a bólintást. Nem reagálna. Úlnék tovább csöndben. Sóhajtának. Vagy ő sóhajtana.

Megvonom a vállam, eddig nekem sem tűnt fel.

– Néha – mondom.

Rekedt a hangom, mintha napok óta nem használtam volna. Meglepődik, hogy válaszoltam, a szemembe néz. Egymás szemébe nézünk. Elindulok, mondja. Bólintok.

*

Kicsi a szoba, alig nagyobb, mint a franciaágy. Kicsi és sötét. A halványlila festékek bevonat égők kevés fényt adnak. Nehéz hetünk lesz. Minél szűkebb a szállásunk, annál nehezebben viseljük el egymást. Annál nehezebben viseljük el a különbségeinket. Biológiai apám korán fekszik. Hangosan gépelem a jelentéseket, behallatszik az álmába, morog. Én későn alszom el, hajnalonként fuldokló köhögésére ébredek. Megvárja, míg fölülök az ágyban, aztán rágyújt. A füstöt kifújja az ablakon, visszaszáll.

Két hete egy hegyi faluban éjszakáztunk. Emeletes faház, külön szobákkal, végre kialhattam magam. Másnap a szemle után meghívtam sörözni. Akkor mesélt először a gyerekkoráról.

Kisvárosok kiszáradt folyómedrei mentén dolgozunk. Ő a csatornákat vizsgálja, én az utcai szentélyeket. Egyikünk mindig unatkozik. Én unatkozom többet, a szentélyek három-négyszáz méterre állnak egymástól, a csatornakivezetések sűrűbbek. Lassan sétálunk, időnként megáll, hosszan mered egy betoncső végére, a gyér gazra a meder alján. De az is lehet, hogy valami más, számomra láthatatlan dolgot figyel. Nem jegyzetel, nem fényképez, minden részletet fejben tart. Ebben hasonlítunk. Ha elmegy egy repülő, mindketten megnézzük. Én írásban jelentek, esténként, ő telefonon, hetente egyszer. Ebben különbözünk. Ebben is különbözünk.

A fürdőt üvegfal választja el a hálótól, az ágyból nézheted, ahogy a másik zuhanyozik. Vagy szarik. A szappan mellett papírtasakban két óvszer. Zsebre vágom a dobozt.

Cipőstül fekszik az ágyon, a szeme csukva, perceken belül elalszik. Hosszú volt a mai út, nem bírja a dereka a vonatozást. Elina Kolla, az albán nagybőgős új albumát hallgattam, ő a tájat nézte. Hallgattam volna, de ő kétpercenként mutatott valamit. Fa, madár, villanyoszlop. Máshogy néz ki, mint

otthon. Pontosan kétpercenként, a bridzs végén, az utolsó verze előtt. Kivettem a fülhallgatókat, megnéztem, amit mutatott, bólintottam. Vártam, hátha folytatja. Eszébe jut egy történet a villanyoszlopról, ami a házuk előtt állt, vagy megint elmeséli, milyen madarakra lőttek kiskorában a testvéreivel. Meguntam a várakozást, újraindítottam a számot. Egyszer sem tudtam végighallgatni.

– Tudod, miért van olyan sötét a folyosón? – kérdezem. Fölrriad, megfeszül a válla. – Hogy ne lássák egymást a vendégek. Nehogy fölismerjék egymást. Ez egy love hotel.

Ráncolja a homlokát. Tudom, arra gondol, amire én. Hogyhogy nem zárták még be ezeket a helyeket? Nem fogja kimondani, nem kockáztat. Nem bízik bennem, nem is ismer. Én sem mondom ki, nem bízhatok meg benne, nem is ismerem. Nem tudom, miért vele osztottak be erre a körútra, és miért most. Jutalom, büntetés vagy próba. Vagy csapda.

Föül, lassan körbenéz, elmélázik az üvegfal mögötti fekete vécészsze látványán.

– Hogy találtad ezt a helyet?

– Ez volt a legolcsóbb.

Bólint. Még egyszer körbenéz, elvigyorodik. Hatodik hete vagyunk úton, még nem láttam vigyorogni. Soha nem láttam még vigyorogni.

– Mit gondolhatnak rólunk? – kérdezi.

Két férfi. Egy ősz szakállú és egy erős gerincű. Két férfi ugyanazzal a névvel. Megvonom a vállam.

Csatorna és szentélyek. Szar és lélek. Ha mintákat gyűjtene, érteném, de ő csak nézelődik. Nem tudom, mit lát. Én is csak nézelődöm, ég-e gyertya, ég-e füstölő, van-e friss gyümölcs, friss étel, tea, elszáradtak-e a virágok. Már nyílik a krizantém. Mi egyebet hoztak. Üdítő, csoki, alkohol. Melyik istenséget szeretik jobban, melyiket kevésbé. Mekkora az elégedetlenség.

A faházban töltött éjszaka alatt ő is kipihente magát. Túlpihente magát, óvatlanná vált, a négyarcú védelmező oltáráról levett egy dobozos sört. Kikaptam a kezéből, visszaraktam a helyére, és addig forgattam a dobozt, míg ugyanúgy nem állt a felirat, mint eredetileg. Az istenektől nem lopunk, mondtam neki. Inkább meghívlak este egy sörre.

– Még óvszer is jár a szobához – mondom. Az egyiket kiveszem a tasakból, odadobom neki. Úgyis átkutatja a zsebeimet, amíg alszom. Én is átkutatom az ő zsebeit, miután elküldtem a napi jelentést. Hülyeség volna megbízni egy idegenben.

Puffognak a labdák, puff-puff-puff, egymás után, újra és újra, lendülnek a karok, párnahuzatba bújtatott focilabda, kosár, kézi, röp, hét kar lendül egymás után, puff, puff, focit hárman, kosarat ketten hoztak, a bőr és a gumi hangja egyforma, eltompítja a huzat, araszolok előre a padlón, por tapad az alkaromra, szösz, hajszálak, elpattan egymáson két labda, nevetnek, szorítják a huzat végét, elfehérednek az ujjaik, lógnak a labdák, nem nézek oda, védeni kell a fejemet, újra lendítenek, mint apám, amikor a polipot puhítja, nincs különbség a labdák között, nem hallok, nem érzek különbséget, adjneki!, domborítom a hátam, a fejemet védem, százszor kell a sziklához csapni a polipot, hogy fölpuhuljon, nem erősen, csak sokszor, nem adnak bele erőt, nem fáj, csak ijesztő, az én hibám, megmondták tegnap reggel, hogy ne zörögjek ébresztő előtt, anyám hibája, mindent külön zacskóba csomagolt, mászom a sarok felé, a biztonság felé, fölfordult papucs, meztelen lábujjak, az én hibám, nem tudok idegen helyen aludni, bezárul a kör, minden irányban lábak, nem jutok el a sarokig, apám hibája, nem akarok menni, elmész, de nem akarok, kell a mozgás, kell a sport, attól leszel férfi, megtalál egy labda a bordáim alá, felnyögök, az oldalamhoz rántom a karom, nem hallották meg, be fog lilulni, katonadolog, mit csinálna most az apám, apám elkapna egy bokát, kirántaná, apám röhögne, rájuk ugrana, birkózna velük, apám elkapna egy labdát, visszaütne, erősebbek nálam, nesajnál!, sajnálnak, lendítenek, de nem húzzák meg a végét, nem tudnám kirántani a bokájukat, meg kell várni, amíg elfáradnak, csöndben, mozdulatlanul szagolni a linóleumot, nem fognak elfáradni, egyre hangosabbak, egyre hangosabban kiáltoznak, egyre hangosabban nevetnek, frissek, fölébredtek, fölébresztette őket a mozgás, fölébresztette őket a harc, behúzó a fejem, védem az oldalam, nem mászom tovább, nincs hova mászni, meg kell várni, amíg megunják, jót fog tenni neked a tábor, fiam, kell egy kis kiképzés, túl kell ezen esni, kivárni, csöndben, hang nélkül kivárni, megmondtam, hogy elmész, legalább megtanulsz beilleszkedni.

*

Ne haragudj. A virágárusnál még milyen büszke voltam magamra. Az előrelátásomra. Vágja le a szárát, kérem. Úgy arasznyira. Honnan tudhatam volna, hogy itt ilyen magas vázák lesznek?

A jobb oldalt választottam. A virág fejét a váza peremének támasztottam, nehogy beleessen. Megbillent, a többi rózsza tartotta meg. A többiek büszke, hosszú szárú, egyenes rózsái.

Elmotyogtam a férjednek, a tisztí egyenruhában feszítő fiadnak, amit ilyenkor kell, és behúzódtam egy fa alá, a tömegtől távol. A vázáktól távol. Ne is lássam azt a szerencsétlen kis virágot. Tényleg ne haragudj, majd hozok másikat.

A meghívóban azt írták, egyetlen szál fehér rózsát hozzunk, az urnafalnál nem férnek el a koszorúk. Az oltár előtt hat koszorú. Középen a közvetlen családé, szintén fehér rózsából, körülötte távoli ismerősöké, nagyobbak, színesebbek. Sárga és fehér liliomok, krizantémok, művirágok. Aránytalan gesztus, nem neked szól. A fiad katonatársai, az öcséd munkacsoportja. Nem is a te ismerőseid.

Könnyes szemek, fejcsoválás, sóhajok, a szokatlan komolyságtól izgott gyerekek. A szomszéd ravatalozóból áthallatszik a beszéd, egy unalmas élet aprólékos leltára. Számolom az éveket, mennyi van még hátra. Nyugdíjas korában kedves hanglemezei hallgatásával töltötte idejét. Remélem, rólad nem ilyeneket fognak mondani. Okleveles gépészmérnök, ez lesz a sírján. A tiéden az, hogy gyümölcstermesztő.

Született. Anyja, apja, testvérei. Férje, fiai. Karakán személyiség volt. Kötelező szépítés, te is nevetnél rajta. Nem karakán voltál, konok voltál, önféjű, és ezt tudtad magadról. Tudtál nevetni magadon, egy makacs öregasszony vagyok, mondtad, dacosan összeszorítottad a szád, de mosolyogtál. Nem figyelek tovább a beszédre, a saját leltárom őszintébb. A sárkány, az eperföld, a csibészség a szemedben. A fiad születése. Örülök, hogy meglátogattalak a kórházban.

Szótlanul lépegetünk az apró köves sétányon, követjük az elektromos autót. Fekete háta. Szürke por a cipőmon. Földút. Távoli hangfoszlányok, telefoncsörgés, propellerzúgás, a sírok között fehér hajú férfi vitatkozik egy megszürcült kőlappal.

A fülkébe helyezik az urnát. Percnyi csönd. Zárólap. Név, tól-ig, gyümölcstermesztő, a feliratok mellett fekete virágtartó. Az urnafal lábához állítják a koszorúkat, a virágokat eléjük terítik a földre. Az arasznyira vágott szárú rózsát a zárólap virágtartójába teszik. Egyetlen szál virág a vázában. Hallom a nevetésed, lehajtom a fejem, veled nevetek. Győzelem.